

ROMANIA

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

Deputat Robert Alecu

EXPUNERE DE MOTIVE

la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii învățământului preuniversitar nr. 198/2023, în vederea acordării burselor de excelență olimpică

I. Motivul intervenției legislative

Propunerea reintroduce bursele de excelență olimpică I și II, ca sprijin acordat elevilor care obțin rezultate la olimpiadele naționale și internaționale și la competițiile sportive prevăzute de lege. Dreptul se întemeiază pe rezultatul oficial al competiției și se acordă tuturor elevilor care îndeplinesc condițiile legale. Poziția elevului în clasamentul mediilor clasei nu determină existența acestui drept.

Înainte de 1 septembrie 2025, art. 108 alin. (11), (12) lit. e) și (17) din Legea nr. 198/2023 reglementa două categorii distincte. Bursa de excelență olimpică I privea performanța internațională și avea un quantum diferențiat după distincție, raportat la salariul minim brut. Bursa de excelență olimpică II privea premiile I, II și III la olimpiadele naționale organizate și finanțate de Ministerul Educației și avea un quantum de 700 de lei lunar. Plata acoperea anul școlar următor rezultatului; pentru ultimul an de liceu era prevăzut un premiu echivalent.

Art. LV din Legea nr. 141/2025 a abrogat art. 108 de la 1 septembrie 2025. Art. LIII pct. 6 a introdus art. 108¹, care enumeră bursele de merit, sociale și tehnologice, fără bursele de excelență olimpică. Modificarea a făcut parte din pachetul fiscal-bugetar pentru care Guvernul condus de Ilie Bolojan și-a angajat răspunderea în Parlament la 7 iulie 2025. Legea a fost publicată în Monitorul Oficial nr. 699 din 25 iulie 2025. HG nr. 732/2025 a aprobat metodologia noului regim și a abrogat Ordinul nr. 5.518/2024.

Eliminarea categoriei nu a înlăturat toate formele de recompensare a olimpicilor. Art. 113 din Legea nr. 198/2023 menține stimulente financiare, pregătirea și alte forme de sprijin, iar metodologia actuală permite acordarea bursei de merit anumitor olimpici admiși în clasa a IX-a. Aceste măsuri nu înlocuiesc integral dreptul anterior: o recompensă pentru rezultatul obținut are alt calendar decât un sprijin lunar pe durata unui an școlar, iar eligibilitatea pentru merit nu coincide cu cea pentru excelență.

Reorganizarea burselor a fost justificată public prin constrângeri bugetare și prin nevoia de revizuire a sistemului. Propunerea de față urmărește restabilirea unei componente precis delimitate, întemeiate pe rezultate verificate în competiții. Nu se afirmă că măsura este lipsită de costuri, că eliminarea a fost declarată neconstituțională sau că restabilirea tuturor quantumurilor anterioare este impusă de Constituție. Alegerea trebuie susținută prin evaluarea beneficiarilor și a resurselor disponibile.

II. Soluția propusă și elementele noi

Se completează art. 108¹ și se introduce art. 108², în aceeași secțiune a legii educației. Nu se restabilește întregul art. 108 abrogat, deoarece acesta cuprindea și reguli pentru alte burse. Soluția păstrează autonomia prezentei inițiative față de modificarea criteriilor bursei de merit și față de proiectele privind salarizarea profesorilor.

Categoria I acoperă premiile I–III, mențiunile și medaliile echivalente de la olimpiadele școlare internaționale, precum și performanțele sportive internaționale prevăzute de regimul anterior. Categoria II acoperă premiile I–III la etapa națională a olimpiadelor organizate și finanțate de minister. Elevii de gimnaziu și liceu, inclusiv cei din învățământul profesional și dual, sunt eligibili în aceleași condiții în școlile de stat, particulare și confesionale.

Procentele pentru categoria I sunt de 100%, 75%, 50% și 25% din salariul minim brut general, în funcție de distincție. Reperul se fixează la prima zi a anului școlar pentru care se plătește bursa, astfel încât întârzierea soluționării unei cereri să nu schimbe cuantumul. Categoria II are un cuantum de 700 de lei lunar, care poate fi majorat prin hotărâre a Guvernului. Legea stabilește nivelurile de bază; metodologia nu le poate reduce.

Se acordă o singură bursă de excelență pentru același an școlar, în cuantumul cel mai favorabil. Aceasta nu se cumulează cu bursa de merit, dar poate fi cumulată cu bursele sociale, tehnologice, pentru mamele minore și cu bursele acordate din alte surse, în condițiile fiecăreia. Pentru rezultatele din ultimul an de liceu, premiul este egal cu 12 cuanțumuri lunare și poate fi cumulat cu bursa aferentă performanțelor din anul anterior. Distincțiile multiple nu produc mai multe premii terminale; se achită, după caz, diferența până la cuantumul cel mai mare.

Se păstrează condițiile de promovare, purtare și frecvență ale regimului anterior. Sunt precizate probele alternative pentru diplome emise cu întârziere, completarea dosarelor, repunerea justificată în termen, soluționarea motivată și contestarea. Transferul nu întrerupe dreptul, iar mobilitatea internațională sau școlarizarea în spital ori la domiciliu nu îl suspendă dacă se păstrează calitatea de elev. Sunt prevăzute termene de plată și posibilitatea depunerii fizice a cererilor.

III. Impactul socioeconomic și administrativ

Beneficiarii direcți sunt elevii care au obținut distincțiile prevăzute de lege. Sprijinul lunar urmărește continuitatea participării la educație și a pregătirii pentru performanță. Nu se estimează, în lipsa datelor, o creștere a numărului de medalii, reducerea migrației absolvenților sau economii care ar compensa cheltuielile. Accesul nu este condiționat de venitul familiei, iar protecția elevilor aflați în dificultate rămâne asigurată prin bursele sociale cu care sprijinul poate fi cumulat.

Unitățile de învățământ folosesc comisiile de management al bursei și consiliile de administrație existente. Ministerul și structurile teritoriale gestionează listele competițiilor, verificările și finanțarea. Nu se înființează o instituție nouă și nu se condiționează aplicarea de o platformă informatică nouă. Apar costuri pentru verificarea dosarelor, adaptarea evidențelor, comunicarea hotărârilor și instruirea personalului; acestea trebuie estimate distinct.

Nu sunt instituite obligații directe pentru mediul de afaceri și nu sunt identificate efecte materiale asupra mediului înconjurător. Eventualele efecte asupra consumului familiilor depind de valoarea totală a plăților și nu sunt cuantificate. Bursele finanțează dreptul elevului; școlile

particulare și confesionale administrează plățile, fără o subvenție nouă pentru activitatea lor economică.

IV. Impactul financiar asupra bugetului general consolidat

Propunerea majorează cheltuielile bugetare. Pentru școlile de stat, finanțarea urmează bugetul Ministerului Educației și Cercetării și bugetele ordonatorilor competenți pentru sistemele speciale. Pentru școlile particulare și confesionale se păstrează traseul din sume defalcate din unele venituri ale bugetului de stat. Autoritățile locale gestionează alocările potrivit competențelor existente; proiectul nu transferă asupra veniturilor lor proprii obligația de a acoperi insuficiența finanțării de stat.

Evaluarea trebuie să acopere anul curent și următorii patru ani, potrivit art. 15 din Legea nr. 500/2002, și orizontul pe termen lung de cinci ani prevăzut la art. 31 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 24/2000. La data redactării nu sunt disponibile date naționale confirmate privind beneficiarii unici, distribuția distincțiilor, suprapunerea cu meritul și costurile de administrare. Nu este înscris un impact nul sau un total estimat fără suport.

Calculul brut însumează cuantumurile datorate beneficiarilor unici pentru lunile eligibile, premiile terminale și costurile administrative. Impactul net rezultă din comparația cu scenariul fără proiect. Sunt necesare ajustări pentru bursele de merit care nu se mai plătesc aceluiași elevi și pentru eventualele efecte asupra celorlalți beneficiari de merit. Premiile de concurs care se plătesc în ambele scenarii nu reprezintă economii create de proiect.

În ipoteza adoptării și publicării în 2026, nu sunt datorate burse noi pentru acest an; costurile de pregătire rămân de evaluat. Pentru 2027, 2028, 2029 și 2030, valoarea depinde de data începerii aplicării, numărul beneficiarilor și evoluția salariului minim. Evaluarea trebuie extinsă, după caz, pentru cinci ani de aplicare. Regimul neimpozabil este prevăzut expres; nu se presupun încasări fiscale directe care ar compensa bursele.

Este pregătită solicitarea către Guvern pentru informarea prevăzută la art. 111 alin. (1) din Constituție, fișa financiară, metodologia și datele necesare. Solicitarea trebuie transmisă pe traseul parlamentar și fișa trebuie urmărită distinct de punctul de vedere al Guvernului. Resursele efective de acoperire, compatibilitatea cu strategia fiscal-bugetară, legea bugetară și plafoanele trebuie confirmate, potrivit art. 138 alin. (5) din Constituție și art. 15 din Legea nr. 69/2010. Această parte a fundamentării nu este finalizată prin simpla redactare a cererii.

Potrivit Deciziei CCR nr. 58/2020, paragraful 55, netransmiterea de către Guvern a fișei solicitate nu poate bloca prin ea însăși continuarea procedurii legislative. Această regulă nu înlătură dovada solicitării și nici necesitatea unei surse de finanțare reale, cerință analizată în paragrafele 57–58 ale aceleiași decizii.

V. Impactul asupra sistemului juridic

Art. I modifică și completează exclusiv Legea nr. 198/2023: art. 108¹ alin. (1), (2), (3) și (8), precum și noul art. 108². Art. II obligă Guvernul să coreleze metodologia HG nr. 732/2025 în 30 de zile. Art. III separă pregătirea de intrarea în vigoare a drepturilor, stabilește reperul școlar și exclude plata pentru perioade anterioare. Nu se modifică lista sau cuantumurile stimulentele acordate în temeiul art. 113.

Egalitatea accesului la bursa de performanță pentru elevii din școlile particulare este susținută de considerentele Deciziei CCR nr. 642/2024, în special paragrafele 43–50. Aceasta

privește o reglementare anterioară din Legea nr. 1/2011; nu este prezentată ca o hotărâre asupra Legii nr. 141/2025. Proiectul evită o excludere întemeiată exclusiv pe forma școlii, fără a extinde prin această intervenție toate celelalte burse.

Condițiile de acordare și hotărârile motivate urmăresc securitatea juridică, proporționalitatea și accesul la justiție. Protecția datelor se întemeiază pe Regulamentul (UE) 2016/679; administrarea bursei nu justifică publicarea listelor nominale sau a datelor bancare. Nu se instituie condiții noi de cetățenie și nu se modifică regimul accesului elevilor străini prevăzut de lege. Nu este transpusă o directivă și nu a fost identificată o obligație de notificare europeană specială pentru acest mecanism.

În raport cu obiectul financiar al măsurii, fără intervenție asupra organizării generale a învățământului, propunerea este apreciată ca lege ordinară. Se aplică art. 75 alin. (1) și art. 76 alin. (2) din Constituție: Senatul este prima Cameră sesizată, iar Camera Deputaților este Camera decizională. Raportul oficial la PL-x nr. 321/2024 oferă un reper procedural pentru o intervenție asupra cuantumului unei burse. Încadrarea va fi verificată de organele parlamentare competente.

VI. Consultări și avize

Redactarea pornește de la sesizarea furnizată și de la analiza surselor oficiale. Nu au fost puse la dispoziție procese-verbale, opinii instituționale ori rezultate ale unor consultări organizate pentru prezenta propunere. Nu se atribuie organizațiilor sau instituțiilor o susținere neconfirmată. Consultarea Consiliului Național al Elevilor, a CNFÎP, a școlilor și a organizatorilor competițiilor este recomandată pentru validarea aplicării și a costurilor.

Avizele Consiliului Legislativ și Consiliului Economic și Social, punctul de vedere și informarea Guvernului și fișa financiară se solicită prin procedura parlamentară. La data redactării nu sunt primite. După emitere, forma finală a expunerii va consemna numerele și datele reale și va fi corelată cu observațiile acceptate, potrivit art. 31 alin. (3) și art. 32 alin. (2) din Legea nr. 24/2000. Nu se substituie o solicitare unui aviz.

VII. Informare publică și implementare

Nu sunt consemnate activități publice de consultare sau promovare care nu au fost documentate. Informarea ulterioară trebuie să explice beneficiarii, cuantumul, cumulumul, calendarul și deosebirea dintre bursă și premiile de concurs. Comunicarea istoricului eliminării va folosi actele și datele verificate și va preciza că alte forme de sprijin au rămas în vigoare.

Pregătirea normelor și a bugetelor începe la 3 zile de la publicarea legii. Drepturile intră în vigoare în prima zi a primului an școlar care începe la cel puțin 90 de zile de la publicare. Derogarea expresă și limitată de la art. 10 alin. (2) din Legea nr. 198/2023 asigură un interval real de pregătire și exclude efectele retroactive. În primul an de aplicare, bursele se bazează pe rezultatele anului anterior, iar premiile terminale pe distincțiile obținute în anul de aplicare.

Guvernul actualizează metodologia în 30 de zile, iar instituțiile competente fundamentează necesarul și pregătesc plata. Școlile comunică regulile înaintea începerii cursurilor și aplică termenele stabilite de lege. Neemiterea normelor sau indisponibilitatea unui sistem electronic nu suspendă dreptul. Implementarea folosește structurile existente, cu evidențe care previn dubla plată la transfer și permit corectarea erorilor.

Surse principale

Legea nr. 198/2023, forma consolidată consultată la 6 octombrie 2026 — art. 9, 10, 108¹, 110–113; art. 108 abrogat

<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/311757>

Legea nr. 198/2023, formă istorică — art. 108 alin. (11)–(18¹), înaintea abrogării

<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/284384>

Legea nr. 141/2025 — art. LIII pct. 6, art. LV și formula finală privind angajarea răspunderii din 7 iulie 2025

<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/300022>

HG nr. 732/2025 — art. 1–2; metodologia-cadru, inclusiv art. 8–9, 17 și 20–26

<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/301901>

CCR, Decizia nr. 642 din 7 noiembrie 2024 — par. 20–26, 43–50 și dispozitiv; egalitatea în acordarea burselor de performanță

<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/293927>

CCR, Decizia nr. 58/2020 — par. 54–58; cererea fișei financiare și sursa de finanțare

https://www.ccr.ro/wp-content/uploads/2022/04/Decizie_58_2020.pdf

Legea nr. 500/2002 — art. 15: fișa financiară, anul curent și următorii patru ani; termen de 45 de zile

<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/268788>

Legea nr. 69/2010, republicată — art. 15: fișă financiară, metodologie, declarație și verificare

<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/298843>

Regulamentul Senatului, republicarea din aprilie 2026 — art. 93–95: înregistrare, avize și depunere

https://www.senat.ro/pagini/reg_sen/REGULAMENTUL_SENATULUI_republicare_APRILIE_2026_.pdf

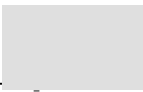
Raportul Comisiei pentru învățământ la PL-x nr. 321/2024 — pct. 2–3: bursă socială, lege ordinară; Senatul prima Cameră

<https://www.cdép.ro/comisii/invatamant/pdf/2024/rp321.pdf>

Ministerul Educației și Cercetării, comunicatul nr. 81/2025 — poziția ministerului asupra restructurării burselor; argument de oportunitate

https://edu.ro/press_rel_81_2025

Inițiator,
Deputat Robert Alecu
Circumscripția electorală nr. 04 Bacău

Semnătura:

Data: 27.10.2026

TABEL AL SUSȚINĂTORILOR

Lege pentru modificarea și completarea Legii învățământului preuniversitar nr. 198/2023, în vederea acordării burselor de excelență olimpică

Nr. crt	Nume și prenume	Calitatea	Grup / statut	Semnătura
1	Robert Alecu	deputat	reafiliat	
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				

Data: 07.10.2026

ROMANIA

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

Deputat Robert Alecu

SOLICITARE PRIVIND FUNDAMENTAREA FINANCIARĂ

Către: BIROUL PERMANENT AL SENATULUI

În atenția președintelui Senatului

Obiect: informarea Guvernului, fișa financiară și datele pentru reintroducerea burselor de excelență olimpică

În vederea fundamentării propunerii legislative anexate, vă rog să dispuneți transmiterea către Guvern a solicitării de elaborare și comunicare a fișei financiare prevăzute la art. 15 din Legea nr. 500/2002, în termenul de 45 de zile de la primirea solicitării, potrivit alin. (2) al aceluiași articol. Solicit distinct informarea Guvernului în temeiul art. 111 alin. (1) din Constituție și punctul de vedere asupra inițiativei. Cererea urmărește și îndeplinirea art. 138 alin. (5) din Constituție și art. 15 din Legea nr. 69/2010.

Fișa va cuprinde anul curent și următorii patru ani, ipotezele și metodologia, scenariul fără proiect și scenariul aplicării, calendarul creditelor și resursele efective de acoperire. Evaluarea va fi extinsă, după caz, pentru cinci ani de aplicare. Vă rog să solicitați verificarea Ministerului Finanțelor și precizarea compatibilității cu strategia fiscal-bugetară, legea bugetară anuală și plafoanele. Opinia de oportunitate nu înlocuiește fișa financiară.

Pentru calcul, vă rog să solicitați Ministerului Educației și Cercetării, Ministerului Finanțelor și celorlalte instituții competente următoarele date agregate, fără nume, CNP, date bancare sau dosare individuale:

- a) numărul beneficiarilor unici și plățile efective pentru excelență I, distinct pe nivelul distincției, și excelență II în anul școlar 2024–2025, inclusiv premiile terminale, cu separarea școlilor de stat, particulare și confesionale;
- b) beneficiarii potențiali rezultați din distincțiile anilor școlari 2025–2026 și 2026–2027, în limita datelor disponibile, cu eliminarea suprapunerilor pentru mai multe premii ori competiții și precizarea condițiilor de promovare și purtare;
- c) numărul elevilor din categoriile de mai sus care primesc în prezent bursă de merit, sumele efectiv plătite și efectele regulii de necumulare asupra celorlalți beneficiari de merit;
- d) cheltuielile cu stimulentele acordate în baza art. 113 din Legea nr. 198/2023, raportate separat, fără includerea lor ca economie a reintroducerii burselor;
- e) distribuția beneficiarilor pe niveluri de învățământ, sisteme de finanțare și județe; costul distinct pentru traseul sumelor defalcate către autoritățile locale;
- f) ipotezele privind salariul minim brut general, cuantumul categoriei II, numărul de luni eligibile, premiile terminale și actualizările viitoare; o analiză de sensibilitate la variația acestora;

g) costurile de adaptare a evidențelor și procedurilor, instruirea personalului, modalitățile de plată și timpul necesar implementării fără o platformă obligatorie nouă;

h) pozițiile bugetare și măsurile concrete de acoperire, eşalonarea creditelor și efectul net asupra bugetului general consolidat, fără dubla numărare a transferurilor între bugetul de stat și bugetele locale.

Instituțiile vor indica datele care nu sunt disponibile, sursa estimărilor, anul de referință și eventualele limite ale comparabilității. Solicităm totodată confirmarea formei aplicabile a HG nr. 732/2025 și a eventualelor acte de modificare publicate în 2026. Identificarea unui buget plătitor nu substituie precizarea resurselor reale de acoperire.

Anexe: propunerea legislativă și expunerea de motive. Dovada înregistrării și a transmiterii solicitării va fi păstrată în dosarul inițiativei.

Inițiator,
Deputat Robert Alecu
Circumscripția electorală nr. 04 Bacău

Semnătura: _____

Data: 07.10.2026